

Abstrakt

Tato práce si klade za cíl vyložit dva koncepty, které sehrávají nezanedbatelnou roli v Hegelově filosofii života a dějin: totiž jazyk a paměť. Práce má spíše kontemplativní povahu a je rozdělena do tří částí. V první části zkoumám trojí vztah: mezi jazykem a myšlením, myšlením a skutečností a skutečností a jazykem. Domnívám se, že jazyk sdílí s myšlením a skutečností logickou strukturu a sám v tomto trojvztahu vystupuje jako performativní princip (či aktér) tvořící skutečnost jakožto nástroj externalizace pohybu myšlení, bez něhož by nebyl žádný vývoj Ducha možný. Druhá část práce se soustředí na pojem paměti a její funkce v rámci myšlení a aktivity sebevědomí. Jazyk zde má podobu a funkci moderního pojetí diskurzu, a to s ohledem na jeho aktivní roli ve vytváření skutečnosti. Paměť je pojímána zásadním způsobem vztahena k materii či materiální objektivitě, která si v paměti žádá své pojmenování, své uchopení v jazyce. Paměť je princip zvnitřňování a jazyk je princip zvnějšňování, přičemž oba termíny jsou pevně ukotveny v tzv. noci já, či noci sebevědomí každého ducha. Druhou část uzavírá objasnění vztahu mezi subjektem a objektem na pozadí konceptu paměti. Třetí část práce se přímo zabývá procesem sebevyjádření v rámci dějin, rozdílem mezi dějinami a pamětí co do jejich obsahu a v závěru posledními paragrafy Fenomenologie ducha, ve kterých se Duch rozpomíná na své jednotlivé dějinné figury jako obrazy galerie své paměti, která představuje jeho dějiny. Dějiny, které jsou současně pouhým bojištěm diskurzivních proudů.

Klíčová slova

jazyk, paměť (Gedächtnis), vzpomínání (Erinnerung), dějiny, objekt, subjekt, D/duch, (sebe)vědomí, diskurz, diskurzivita, realita/skutečnost, objektivita, materialita, materie, slovo, Noc J/já, zvnitřňování, zvnějšňování